

Boek Echte moeder

Wat als de liefde voor God groter is dan de liefde voor je kind? Wat als een leven in stilte in een klooster harder roept dan het kind dat in je groeit? Welke moeder kan begripen dat je je eigen kind weggeeft om contemplatieve zuster te worden in een klooster? Zelfs voor orthodoxe gelovigen is dat uitgangspunt wrang. Toch is dit precies wat de moeder van de hoofdpersoon uit de aangrijpende roman *De stilte van Thé* doet. En het prachtige aan dit boek is dat je aan het eind, nadat je heen en weer geslingerd bent qua emoties, deze keuze ook nog eens bijna snapt.

De stilte van Thé van Marie de Meister – pseudoniem van de Leidse hoogleraar Rikki Holtmaat – is een prachtig geschreven roman over een afstandskind uit de jaren vijftig. Sophie Keller is een bekende televisieverslaggeefster. Haar leven is geslaagd, ze heeft een leuke partner en woont midden in de polder in een molen. Door een reportage wordt ze geconfronteerd met haar eigen afkomst. Dan stort ze compleet in en moet ze terug naar haar verleden om beter te worden.

Sophie groeide op in een groot ka-

tholiek plattelandsgezin. Hier mocht niet gepraat worden over tante Thé, die dood was of in de gevangenis zou zitten. Dat Sophie soms werd uitgescholden voor koekoeksjong, kreeg pas betekenis toen ze op achttienjarige leeftijd de waarheid over haar afkomst hoorde. Ze is de dochter van een stille zuster die in het klooster trad en Sophie weggaf. Uiteindelijk gaat Sophie op zoek naar haar echte moeder.

De ene verhaallijn is die van Sophie, de andere wordt gevormd door de inhoud van de persoonlijke brieven die moeder Thé schrijft aan haar zus Magda die in een klooster verblijft. Die brieven gaan vooral over wat haar als kind overkomt, wat haar gevoelens voor God zijn en later de reden waarom ze graag in een klooster wil gaan. Maar ze gaan ook over de twijfels die ze heeft over het bestaan van God en over haar eigen toekomst.

Dit boek intrigeert tot de laatste bladzijdes. Realistisch geschreven, en mooi hoe je een kijkje neemt in de jaren vijftig en een beeld krijgt van een klooster en van zusters. Enkele lezers laten weten te blijven hangen bij de vraag of een

liefde voor God groter kan zijn dan de liefde voor je kind. Paus Franciscus heeft hier misschien wel een mooi antwoord op. Hij vertelt ons moeders vaak hoe eindeloos mooi en waardevol de roeping van het moederschap is. Door de regels heen lees je dat de stille zuster deze roeping achteraf gezien ook had geprefereerd. (MO)

Marie de Meister. *De stilte van Thé*. Uitg. Ambo/Anthos, 347 pp., pb., €19,99 ISBN 978 90 2633 351 4

Film The day will come

'Gebaseerd op ware gebeurtenissen.' Deze woorden waarmee *The day will come* opent, zijn misschien wel het meest afschrikwekkend van de hele film. 'Hoe kon dit gebeuren?', zo blijf je je als kijker gedurende de gehele twee uur in verbijstering afvragen. *The day will come* (Oorspronkelijk 'Der kommer en dag') is gebaseerd op gebeurtenissen in het Deense Godhavn-internaat. In een documentaire uit 2005 brachten oud-bewoners afschuwelijke feiten aan het licht over geestelijk, lichamelijk en seksueel misbruik en experimenten met medicijnen. Het leidde tot een grootschalig nationaal onderzoek over de periode 1945-1976 naar dit internaat en nog achttien vergelijkbare instellingen.

De makers van onder meer *Borgen* en *The Killing* hebben met *The day will come* nu een sociaal melodrama over de gebeurtenissen gemaakt. De film begint in 1967, ten tijde van de Vietnamoorlog, de maanlanding en grote maatschappelijke veranderingen. Deze gaan grotendeels aan de jonge puberbroertjes Erik en Elmer voorbij. Hun vader leeft niet meer en wanneer hun liefhebbende moeder ernstig ziek wordt, belanden ze in het Godhavn-internaat. Lijfstraffen zijn

in Denemarken inmiddels afgeschaft, maar "aan dat soort frivole bedenkensels uit Kopenhagen doen we hier niet mee", aldus de angst-aanjagende directeur. "Geweld is de enige taal die dit soort verstaat." De jongens worden gedwongen tot zwaar fysiek werk en voortdurend gekleineerd. Ze geven elkaar het advies onzichtbaar te worden, om zo te overleven. De slimme Elmer is in de ban van de aanstaande maanlanding. "Wanneer de mens naar de maan kan reizen zijn alle problemen de wereld uit", zo over-

tuigt hij zijn lotgenoten in het tehuis. Zijn eindeloze verhalen geven alle jongens een beetje hoop binnen de muren van hun wereldvreemde gemeenschap, waarbinnen repressie en foltering regeren. Het einde van *The day will come* is enigszins ongeloofwaardig en duidelijk fictief, maar past wel binnen het prachtige portret dat de makers van de twee dappere broers schetsen. De film werd in Denemarken overladen met prijzen en trok enorme bezoekersaantallen. Het onderzoek heeft ertoe geleid dat oud-leerlingen nu nazorg krijgen. In Denemarken klinken oproepen aan de staat om excuses te maken aan de jongens die destijds in de tehuizen zaten. De regisseur noemt *The day will come* een moderne Oliver Twist. Het is bovenal een film die nog lang nawerkt in hoofd en hart. (Hettie van der Ven)

Film: *The day will come* (2016), Denemarken, 120 min. Regie: Jesper W. Nielsen, met o.a. Lars Mikkelsen en Sofie Gråbøl.

Media

Natuur op 2: Planet Earth

Prachtige natuurdocumentaires die de kijker meenemen van de hoogste bergtop naar de diepste rivier. In de uitzendingen aandacht voor jungles, ondiepe zeeën, bijzondere bossen en de diepzee. Slechts drie procent van onze planeet is bedekt met jungles, maar toch komt daar de helft van alle diersoorten op aarde voor. In het Ngogo-woud in Oeganda heeft *Planet Earth* een primeur in de biologie, als ze opnames weten te maken van de grootste groep chimpansees ter wereld. Met 150 apen sterk verdedigen ze hun territorium tegen naburige groepen chimpansees. Maandag 27 t/m donderdag 30 maart telkens om 16.50 uur bij de EO op NPO 2.

VPRO tegenlicht: sushi in Kabul

Sinds 2004 is het leven in Afghanistan met de dag gevaarlijker geworden. In de straten van Kabul zijn geen westerlingen meer te zien. De internationale hulpverleners die er nog wel verblijven, leven binnen ommuurde en zwaarbewaakte compounds met alle voorzieningen; van zwembad en supermarkt tot sushi-restaurant. Na iedere aanslag of vermeende dreiging volgt een lockdown en kan niemand, ook het lokale personeel als bewakers, tolken en cateraars niet, soms dagen of weken de compound meer af. De documentaire geeft een unieke inkijk in het dagelijkse leven van hulpverleners in deze vrijwillige gevangenis in Afghanistan waar frustraties en hoop hand in hand gaan. Zondag 26 maart om 21.05 uur bij de VPRO op NPO 2.

Liturgie

Vrijdag 24 maart

Lezing: Hos. 14,2 - 10
Evangelie: Mc. 12,28 - 34 (Paars)

Zaterdag 25 maart

Aankondiging van de Heer (Maria Boodschap) (Hoogfeest)
Eerste lezing: Jes. 7,10 - 14
Tweede lezing: Heb. 10,4 - 10
Evangelie: Lc. 1,26 - 38 (Wit)

Zondag 26 maart

Vierde zondag van de Veertigdagentijd
Zondag Laetare
Getijdengebed week IV
Eerste lezing: 1 Sam. 16,1 + 6 - 7 + 10 - 13
Tweede lezing: Ef. 5,8 - 14
Evangelie: Joh. 9,1 - 41 (Paars/roze)

Maandag 27 maart

Lezing: Jes. 65,17 - 21
Evangelie: Joh. 4,43 - 54 (Paars)
H. Ludger

Dinsdag 28 maart

Lezing: Ez. 47,1 - 9 + 12
Evangelie: Joh. 5,1 - 16 (Paars)

Woensdag 29 maart

Lezing: Jes. 49,8 - 15
Evangelie: Joh. 5,17 - 30 (Paars)

Donderdag 30 maart

Lezing: Ex. 32,7 - 14
Evangelie: Joh. 5,31 - 47 (Paars)

Vrijdag 31 maart

Lezing: Wijsh. 2,1 + 12 - 22
Evangelie: Joh. 7,1 - 2 + 10 + 25 - 30 (Paars)